POLIISI

Lausunto
09.10.2026
Asiakirja: ID-26749860
Asia: POL-2026-148044

Eduskunnan lakivaliokunnalle

U 61/2026 vp

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust)

Tausta

Euroopan komissio on 24.6.2026 antanut ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön virastosta (Eurojust) ja asetuksen 2018/1727/EU kumoamisesta (ns. uusi Eurojust-asetusehdotus).

Eurojustin tehtävänä on tukea ja tehostaa kansallisten tutkinta- ja syyttäjäviranomaisten välistä koordinointia ja yhteistyötä sellaisen vakavan rikollisuuden alalla, joka koskee kahta tai useampaa jäsenvaltiota tai edellyttää yhteisin perustein toteutettavia syytetoimia. Tehtäviensä suorittamiseksi Eurojust järjestää koordinaatiokokouksia, rahoittaa ja järjestää asiantuntija-apua yhteisiin tutkintaryhmiin ja organisoi yhteistyötä koordinaatiokeskusten avulla.

On kuitenkin havaittu, että Eurojustin rakennetta ja toiminnallisuutta koskevia rajoituksia on syytä uudistaa, jotta se voisi paremmin vastata vakavan rajat ylittävän rikollisuuden laajuuteen ja rikollisessa toiminnassa tapahtuneisiin muutoksiin.

Kirjelmän mukaan Eurojustin tehtävät ja toimivalta vastaisivat keskeisiltä osin nykyistä. Eurojustin toimivaltaan kuuluvien vakavan rikollisuuden muotoihin ehdotetaan kuitenkin lisättäväksi uusia tunnusmerkistöjä, jotta Eurojust pystyisi paremmin vastaamaan uusiin turvallisuusuhkiin kuten kyberhyökkäyksiin, sukupuoleen perustuvaan väkivaltaan ja EU:n rajoittavien toimenpiteiden rikkomiseen (restrictive measures). Lisäksi jatkossa huomioitaisiin asetuksen liitteen I rikoksiin liittyvä hybridiulottuvuus.

Keskusrikospoliisin lausunto

Keskusrikospoliisi toimii aktiivisesti yhteistyössä Eurojustin kanssa rajat ylittävissä ja järjestäytynyttä rikollisuutta koskevissa asioissa. Voimme mm. perustaa yhteisiä tutkintaryhmiä (JIT), joista ilmoitamme Eurojustin kansalliselle jäsenelle ja Eurojust voi tukea niiden toimintaa. Yhteiset tutkintaryhmät ovat erittäin hyödyllisiä ja helpottavat rikostutkintoja, joissa on liittymäpintaa useamman valtion alueella.

Eurojust myös tukee oikeusapupyyntöjen tekemisessä ja voi auttaa erityisen kiireellisissä tai ongelmallisissa tilanteissa, kun tutkinta ulottuu useamman valtion alueelle. Eurojust voi esimerkiksi järjestää koordinaatiokokouksen, jossa voidaan keskustella, missä valtiossa tutkinta- tai syytetoimenpiteitä olisi tarkoituksenmukaisinta järjestää.

Keskusrikospoliisi pitää tärkeänä, että Eurojustin toimintaedellytykset turvataan ja pitää uudistuksia pääosin positiivisina.

Yhteydenpidossa kansallisten viranomaisten ja Eurojustin kanssa ollaan ottamassa käyttöön hajautettu tietojärjestelmä, kuten muussakin rikosoikeudellisessa yhteistyössä. Tämä helpottaa tietojenvaihtoa ja parantaa tietoturvaa.

Positiivista on myös se, että kansalliselle jäsenelle pyritään turvaamaan mahdollisuus keskittyä paremmin operatiivisten asioiden hoitamiseen.

Myös Eurojustin ja Euroopan oikeudellisen verkoston EJN:n välistä työnjakoa pyritään selkiyttämään siten, että Eurojust keskittyy monimutkaisempiin ja vakavampiin tapauksiin. Uudistukset parantavat rajat ylittävän yhteistyön tehokkuutta.

Valmistelun edetessä tulisi kiinnittää huomiota liitteen 1 rikosluettelon kattavuuteen, jotta vältytään mahdollisilta soveltamisongelmilta.

Kirjelmässä esitetyn mukaan asetusehdotuksesta saattaa aiheutua muutostarpeita kansalliseen lainsäädäntöön. Keskusrikospoliisi seuraa ja tekee osaltaan valmistelun edetessä arviointia, mitä vaikutuksia uudistuksella on yhteistyön järjestämiseen, KRP:n toimintaan tai mahdollisiin lainsäädäntötarpeisiin.

Robin Lardot, Keskusrikospoliisin päällikkö

Katja Sirola, Ylitarkastaja

Automaattisesti päivittyvä allekirjoitusfraasi. Älä poista tätä kenttää, jos allekirjoitat asiakirjan sähköisesti.